

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет
Економіко-гуманітарний інститут
НТУ «Дніпровська політехніка»
Запорізька торгово-промислова палата
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
Куявсько-Поморська Вища школа у місті Бидгощі (Польща)
Таджицький державний університет комерції (Таджикистан)
Жешувський Університет (Польща)
Стопанська академія «Д. А. Ценов» (Болгарія)

Міжнародна науково-практична конференція

**«Генерування інновацій інклюзивного
розвитку: національний, регіональний,
міжнародний вимір»**

4–5 жовтня 2018 року

м. Запоріжжя
2018 р.

УДК 339.9:340.341.1

Г 34

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Запорізького національного технічного університету
(Протокол №3 від 30.10.2018 р.)*

Упорядник: Черномаз К.Г., викладач

Редакційна колегія:

Прушківська Е. В., д-р. еконм. наук, професор (відпов.ред)

Бондаренко О.В., д-р. економ. наук, професор

Гудзь П.В., д-р. еконм. наук, професор

Прушківський В.Г., д-р. еконм. наук, професор

Пуліна Т.В., д-р. еконм. наук, професор

Лифар В.В., д-р. еконм. наук, професор

Лещенко О.Г., канд .екон. наук.,доцент

Губарь О.В., канд .екон. наук.,доцент

Тези доповідей друкуються методом прямого відтворення тексту, представленого авторами, які несуть відповідальність за його форму і зміст.

Г34 **«Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір»:** матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (4–5 жовтня 2018 року), м. Запоріжжя [Електронний ресурс] / Редкол. : Прушківська Е. В. (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

ISBN 978-617-529-203-7.

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції представлено наукові матеріали тез доповідей в яких учасники торкалися питань глобальних трансформацій та трендів економічного зростання, моделей інклюзивного розвитку, джерел розвитку національної економіки в умовах нестабільності, фінансово-аналітичного забезпечення, маркетингових та логістичних інструментів інноваційно-інклюзивного розвитку, механізму публічного управління інклюзивним розвитком регіону, ролі Людини в сучасному суспільстві та її «включеність» в соціально-економічні процеси.

Матеріали можуть бути корисними для наукових співробітників, фахівців органів державного управління та місцевого самоврядування, керівників підприємств різних форм власності, науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти.

УДК 339.9:340.341.1

ISBN 978-617-529-203-7.

© Запорізький національний
технічний університет (ЗНТУ), 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ: ЕКОНОМІЧНИЙ І СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІРИ

Арсентьєва Г. О. Самореалізація людського « Я» в інклюзивному розвитку економіки	13
Афендікова Н. О. Підприємництво як основа інклюзивного розвитку сільського господарства України	16
Бондаревич І. М. Співробітництво викладача і студентів в контексті ідеї інклюзивного розвитку	19
Бондаренко О. В. «НОМО ECONOMICUS» сьогодні і завтра: стан, тенденції, прогнози	22
Губарь О. В. Інклюзивне економічне зростання: практичні аспекти визначення	25
Ємельяненко Є. О. Проблема подолання опору соціокультурного середовища при реалізації стратегій інклюзивного розвитку: самоорганізаційні аспекти	27
Єрмолова І. В. Механізми подолання опору при впровадженні стратегій розвитку інклюзивного середовища	30
Задоя О. А. Трансформація заощаджень домогосподарств в інвестиції як елемент інклюзивного економічного розвитку	33
Зось-Кіор М. В., Зернюк О. В., Голобородько О. П. Развитие потенциала работника в состоянии VUCA	36
Кригульська Т. Б. Концептуальні положення вчення про інклюзивні інститути в сучасній економічній теорії	39
Лазебник Л. Л., Оніщик А. В. Фіктивна діяльність господарюючих суб'єктів: складова чи екстерналія інклюзивного економічного розвитку?	42
Литвиненко Н. І. Економічна свобода та соціально-економічний розвиток: кроскультурний і часовий вимір	46
Лук'яненко Н. Е. Проблеми та перспективи переходу України від екстрактивного до інклюзивного економічного зростання	49
Mineva-Dimitrova E. N. The current state of inclusive education in higher education system of bulgaria	52

Макрієва К. М. Інклюзивне зростання як чинник підвищення ефективності економіки України	55
Милосердова А. К. Гендерна дискримінація на ринку праці як стримуючий чинник інклюзивного зростання в Україні	58
Нестеренко Г. О. Кадрова політика гендерної рівності як чинник підвищення конкурентоспроможності закладу освіти	61
Переверзєва А. В. Формування імперативів розвитку людських ресурсів у межах концепції інклюзивності	65
Пилипенко Г. М., Алексеєнко Д. Д. Вплив культури на соціально-економічний розвиток	68
Повзло О. М. Особенности инклюзивного развития образования на современном этапе	70
Ратушна Т. О. Формування безбар'єрного соціального середовища в сучасному міському просторі	73
Ринейська Л. С. Підприємницька культура в організації роботи працівників: міжнародний досвід та його застосування в Україні	77
Федорченко О. К. Інклюзивна економіка – шлях до успіху України	80
Фендьо О. М. Інноваційні технології у системі інклюзивного середовища	82
Фомішина В. М., Duchalska N. Ekonomia dobrobytu i jej tendencje rozwojowe	85
Цимбал С. М. Індекс інклюзії та організація підтримки багатоманітності	88
Цимбал С. М., Кошляк Н. О. Гендерний баланс як інклюзивна складова у формуванні керівних кадрів підприємства	91
Чумак О. В. Зелений сценарій структурної перебудови національної економіки – інноваційний вектор інклюзивного розвитку українського суспільства	94
Шевченко О. О. Інклюзивне зростання як основа формування сучасної національної моделі господарської системи	97
Шевчук С. В. Принципи забезпечення митних інтересів держави	100
Шепелева Л. Н. Человек инклюзивный как составляющая часть новой модели развития экономики	102

СЕКЦІЯ 2
ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІР ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ

Бондаренко М. О. Зміни в економічному розвитку України під впливом транснаціоналізаційних процесів	105
Венгерська Н. С., Карпенко Ю. М. Проблеми розвитку експорту України в умовах глобалізації економіки	108
Венгерська Н. С., Колугарова О. К. Стратегії інноваційного розвитку китайських підприємств	111
Водоп'янова Є. О. Інклюзивний розвиток економіки канади. досвід для України	114
Гузенко І. Ю. Стратегія інклюзивного сталого зростання при переході до інноваційної економіки в регіоні ЄС	117
Дерев'ягін М. В. Діагностика інклюзивного розвитку економіки на глобальному рівні	120
Діденко М. В. Процеси транснаціоналізації економіки України	123
Долгополова М. В. Інклюзивний розвиток електронної комерції як інструмент підвищення конкурентоспроможності українських компаній	126
Дубовська О. С. Тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України в контексті інклюзивного розвитку економіки	129
Камінський О. Є. Хмарні технології, як складова інклюзивного розвитку цифрової економіки України	132
Коваль О. А., Коваль В. М. Глобальна фінансова криза як прояв кризи системи управління	135
Копіченко А. А. Стратегія та механізм експортної діяльності підприємства на глобальному ринку	138
Кулак А. С. Злиття та поглинання як фактор посилення зарубіжної експансії ТНК	141
Кусий Т. В. Вплив процесів транснаціоналізації на структуру міжнародного бізнесу	144
Лазнева І. О. Сучасні процеси злиття та поглинання на страховому ринку великобританії	147
Максименко І. Я., Худзик С. С. Вертикальна інтеграція компанії та теоретичні підходи до її визначення	150
Мигловець Н. О. Україно-Польська економічна співпраця в рамках Балто-Чорноморського регіону	153

Назари Гулбахор Назир Інноваційне розвиток економіки республіки Таджикистан	156
Орловська Ю. В., Дригола К. В. Інклюзивний розвиток України на міжнародній арені	159
Осаул А. О. Особливості впровадження стратегій інклюзивного розвитку в міжнародному бізнесі (на прикладі підприємств машинобудування)	162
Пилипенко Ю. І., Дубей Ю. В. Технологічний розвиток в умовах глобалізації	165
Піжук О. І. Можливості побудови моделі інклюзивного зростання економіки в умовах цифровізації	168
Подолян Ю. О. Розвиток корпоративної культури – основний ресурс підвищення ефективності глобальних ТНК	171
Полівода О. В. Вплив глобалізаційних процесів на банківський сектор України	175
Прушківська Е. В. Інклюзивний розвиток: глобальні тенденції та перспективи	177
Прушківський В. Г., Буряк В. В. Стратегія сталого розвитку промислового міста під впливом сучасних глобальних викликів	180
Сизоненко А. О. Формування бізнес-стратегії підприємства в умовах динамічності глобальних змін	183
Седова Д. О. Страхування як метод розподілення ризиків у міжнародному бізнесі	186
Ситников М. М. Залучення досвіду ЄС для прискорення інноваційного розвитку України	189
Ситников М. М., Рибалка Т. І. Перспективи розвитку фінансування експорту в Україні	192
Титаренко Л. М., Клименко А. С. Зовнішньоекономічна політика в умовах інклюзивного розвитку національної економіки	195
Труш О. М. Вектор спільної аграрної політики ЄС – забезпечення сталого та інклюзивного розвитку сільських територій	198
Хромагіна Н. І. Тенденції розвитку аграрного ринку: інноваційний аспект	201
Цараненко Д. І. Комплексний аналіз структури та тенденцій розвитку світового ринку відеоігор	203

Черкавская Т. М.	Необходимость формирования инновационной экономики Украины	206
Черномаз К. Г.	Аграрний сектор як складова розвитку економіки України в умовах глобалізації	209
Чичкало-Кондрацька І. Б., Кондрацька Д.	Інклюзивний розвиток економіки України	213
Шрам М. О.	Євроінтеграційна спрямованість зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств як передумова інклюзивного розвитку	216

СЕКЦІЯ 3

ЕКОНОМІКА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ: ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ ТА ОБЛІКОВО- АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Алтинбаєва А. Р.	Удосконалення обліку витрат незавершеного виробництва	219
Афанас'єва І. І.	Сутність та впровадження екологічного аудиту в Україні	222
Великодна О. О.	Особливості обліку витрат на підприємстві в галузі виробництва деревного вугілля	225
Зоря О. П., Радзевич М. Ю.	Порядок відображення в бухгалтерському обліку банками поточних і відстрочених податкових активів та податкових зобов'язань	227
Зоря О. П., Дубейко Д. О.	Основи оцінки складання фінансової звітності ПУАТ «КБ «Акордбанк»	230
Калач Г. М.	Фінансово-технологічне забезпечення інклюзивного розвитку	233
Kolumbet O. P., Yarmolitska O. V.	Accounting and analytical providing of business process management in the conditions of inclusive development of the economy	235
Куредя Н. М., Гіряк Є. І.	Фінансовий менеджмент інклюзивного туризму у Запорізькій області	238
Лищенко О. Г., Ємельянов М. О.	Обліково-аналітичне забезпечення витрат меблевого виробництва	241
Лищенко О. Г., Горбань В. В.	Облік витрат за центрами відповідальності	243
Літвінова К. В.	Особливості облікового відображення надходження необоротних активів на підприємство	246

Максименко І. Я., Фисун Ю. О. Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування виплати авансу на підприємстві	249
Максименко І. Я., Соболь В. А. Особливості визнання та обліку нематеріальних активів підприємства в здійсненні управлінської діяльності	251
Очеретько Л. М., Багрій Т. О. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з оплати праці	254
Панченко О. М., Жолоб А. А. Поняття обліково-аналітичне забезпечення в системі управління грошовими потоками	257
Панченко О. М., Красноперова Т. С. Управлінський облік витрат у сільському господарстві	260
Панченко О. М., Пересипкіна А. В. Методичні підходи до оцінки кредитоспроможності позичальника	263
Панченко О. М., Ждан В. М. Обліково-аналітичне забезпечення різних стратегій підприємства	266
Панченко О. М. Облік інноваційного циклу підприємства	269
Романенко Р. А. Перспективи розвитку валютного ринку України в умовах глобалізації	271
Сердюк Є. М. Управління виробничими запасами підприємства: обліково-аналітичне забезпечення	274
Фінагіна О. В., Wilchelmi M. Problemy finansowania rozwoju lokalnego i regionalnego	277
Холиков Х. Х., Рарубежный опыт подготовки и переподготовки работников банковской сферы	282
Чехова М. Ю. Особливості порядку подання фінансової звітності підприємства в контексті законодавчих змін	286

СЕКЦІЯ 4

МАРКЕТИНГОВІ ТА ЛОГІСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ІННОВАЦІЙНО-ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ

Антонюк К. І. Убезпечення споживання товарів та послуг в контексті інноваційно-інклюзивного розвитку	289
Bilovodska O., shymarina A. Logistic potential in a region as the basis of distributing system at industrial enterprises	292
Бочко О. Ю., Кузяк В. В. Удосконалення ланцюга вартості обслуговування клієнта на регіональному ринку молочної продукції	295

Kaliszczak I. Przedsiębiorczość jako podstawa rozwoju gospodarki – uwarunkowania dla polski i ukrainy	298
Козицька Г. В. Безпека суб'єктів господарювання в умовах інклюзивної економіки	300
Козицька Г. В., Ассаул О. К. Маркетингове забезпечення розвитку вітчизняного ринку нафтопродуктів	302
Козицька Г. В., Білецький І. С. Роль фінансової установи в процесі формування інклюзивної економіки	305
Кочнова І. В. Роль інклюзивних інновацій у сталому економічному розвитку	307
Новицька І. В. Інклюзивність при виробництві та просуванні органічної продукції на ринок	309
Павлішина Н. М. Соціальне підприємництво – практичний інструмент інклюзивного розвитку	312
Передерій А. А. Методичні підходи до розробки комплексу просування продукції хлібопекарного підприємства	315
Петруня В. Ю., Здорик А. В. Компаративний аналіз концепцій маркетингового управління в контексті інноваційного розвитку	318
Петруня В. Ю., Рогожина Ю. В. Директ-маркетинг як сучасна форма маркетингових комунікацій	321
Рижук Н. І. Логістичні ланцюги доставки гуманітарних вантажів в зону АТО: теоретичні і прикладні аспекти	324
Рохмістрова Д. В. Взаємодія відділу логістики із структурними підрозділами управління підприємством легкої промисловості	327
Савченко Б. М. Методичні підходи до формування та реалізації стратегії управління просуванням продажів готельного підприємства	330
Соколова Ю. О. Маркетингове забезпечення формування інклюзивних економічних інститутів у промисловому регіоні	334
Szopiński W. Sposoby wykorzystania wybranych narzędzi marketingowych w budowaniu lojalności klientów banku wbk zachodni	337
Тіховська Т. М. Синтез інформаційно-логістичної системи управління підприємством	340
Шишкін В. О. Аналіз причин передачі логістики підприємства на аутсорсинг	342

Шишкін В. О., Бірюков Т. Р. Логістичний підхід до інноваційно-інклюзивного розвитку підприємства 344

Шишкін В. О., Жабицька Н. С. Адаптація українських підприємств до інновацій в логістичній сфері 345

СЕКЦІЯ 5

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНКЛЮЗИВНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

Bazeli B., Adamska M. Analiza porównawcza dochodów i wydatków gminy w polsce i czechach 349

Бут Т. В., сучасний стан розвитку ринку туристичних послуг запорізького регіону 352

Бут Т. В., Шимонівська А. В. Організація сфери туристичних послуг 355

Гудзь М. В., Миколенко П. М. Інституційне забезпечення місцевого економічного розвитку ОТГ 358

Гудзь М. В., Нєнова Л. І. Регулювання стресових ситуацій в організації методом стрес-менеджменту 361

Гудзь М. В., Пилипенко С. В. Визначення пріоритетності справ сучасного менеджера методом АБВ-аналізу 364

Гудзь П. В., Блохін С. В. Вдосконалення публічного управління та адміністрування в об'єднаних територіальних громадах Запорізької області 367

Єршов С. В. Еволюція механізму публічного управління інклюзивним розвитком Запорізького регіону 370

Зайцева В. М. Підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі Запорізької області 373

Кеда В. С., Сакун О. О. Особливості механізму реалізації управлінських рішень в органах місцевого самоврядування 376

Kurychenko O. Credible estimates of the relationship between air pollution and infant mortality in india: implications for inclusive development 378

Колесніков О. І. Основні рішення в управлінні змінами 381

Корольков В. В., Березовська О. В. Реалізація концепцій системи безперервного вдосконалення на ПАТ «Запоріжсталь» 384

Корольков В. В., Корогод М. К. Стимулювання торговельно-оперативного персоналу мережі «Сільпо» як метод актуалізації інклюзивного розвитку 387

Корольков В. В., Литвин К. В., Магдалінська К. А. Умови реалізації інклюзивного розвитку в Україні	389
Кунаєв А. Ю., Горбенко А. Є. Проблема управління технологічним процесом сучасного вертолітного будівництва на прикладі уособленого підрозділу «вертольоти Мотор-Січ»	392
Кутідзе Л. С., Єрьоменко І. С. Проблеми державного управління інклюзивним розвитком ринку праці в Україні	395
Нечасва І. А. Податок на виведений капітал – зростання інвестицій і активізація бізнесу чи ризик бюджетних втрат?	397
Пуліна Т. В., Вафіна А. О. Управління кадровим потенціалом органів державної служби	403
Пуліна Т. В., Водоп'янова Є. О. Формування механізму інклюзивного розвитку Запорізького регіону	406
Пуліна Т. В., Іванова А. О. Особливості запровадження досвіду японської системи управління персоналом на українських підприємствах	409
Пуліна Т. В., Нестеренко А. Г. Особливості впровадження бенчмаркінгу в системі виміру енергоефективності	412
Пуліна Т. В., Казаков Д. А. Управління розвитком торговельного підприємства	415
Пуліна Т. В., Орловська Я. С. Управління розвитком маркетингових комунікацій підприємства	418
Пуліна Т. В., Сіленко О. Е. Визначення шляхів підвищення ефективності металургійного підприємства	421
Пуліна Т. В., Шило Г. М., Фурманова Н. І., Гарслян А. М. Дослідження технологій управління проектами та продуктами в іт компаніях України	424
Риженко О. М. Загальні проблеми впровадження фінансового менеджменту на підприємствах України	428
Роскладка А. А., Геселева Н. В. Системні підходи до управління інноваційно-інклюзивним розвитком	429
Руднєв С. Проблеми реалізації управлінських рішень в публічному управлінні в процесі розробки і реалізації регіонального розвитку	433
Скрипка Н. О. Визначення умов створення та розвитку агропромислового кластеру в Запорізькому регіоні	436
Соріна О. О. Роль мережових господарських структур в інклюзивному розвитку регіонів	439

Степаненко В. В. Державна підтримка бізнесу через реалізацію цільових проектів	441
Тесленок І. М., Павлова А. О. Огляд сучасних методів оцінки іміджу промислового підприємства	446
Тесленок І. М., Поздняков Г. Г. Аналіз підходів до оцінки впливу корпоративної культури на ефективність діяльності підприємства	449
Ткачук А. Е., Власова А. В., Шувакина К. Г. Некоторые аспекты разработки и администрирования проектов в публичной сфере	452
Ткачук О. Ю., Мельников В. С. Управління розвитком персоналу машинобудівного підприємства	455
Ткачук О. Ю., Сидорова Ю. В. Удосконалення конкурентної стратегії машинобудівного підприємства	457
Чаковська Хелена, Гудзь П. В. Проблеми і шляхи становлення публічного управління інклюзивним розвитком економіки регіону	460
Чечель А. О. Сучасна соціо-культурна політика в Україні: стан, виклики, перспективи	464
Шадріна Є. С. Розвиток поняття громадянських компетентностей у публічному управлінні	467
Юрченко В. І. Механізми державного управління інклюзивним соціально-економічним розвитком регіонів	470
Юрченко Д. А. Зміни організаційного дизайну на ПАТ «Запоріжжяобленерго» в контексті інклюзивного розвитку	473
Яровецька О. І. Дистанційна освіта жінок у період відпустки для догляду за дитиною як складова інклюзивної політики підприємства	476

к. філос. н., доц. Цимбал С. М.
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
м. Київ

ІНДЕКС ІНКЛЮЗІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДТРИМКИ БАГАТОМАНІТНОСТІ

Сучасний стан розвитку українського суспільства характеризується поглибленням процесів соціального розшарування та актуалізує питання впровадження політики інклюзії в економічну, соціокультурну сфери діяльності людини. Аналізуючи причини соціальної нерівності, необхідно особливу увагу приділити таким показникам як: стан здоров'я населення, гендерна приналежність, міграційні процеси, місце проживання тощо [4]. Зазначені фактори впливають на склад учнівської та студентської аудиторій, трудові ресурси регіонів та країни в цілому. Неоднорідний, гетерогенний склад персоналу призводить до ускладнення організаційної взаємодії та вимагає постійного удосконалення методів управління.

Організація підтримки багатоманітності передбачає застосування стратегій управління гетерогенним колективом для розширення його переваг та подолання потенційних недоліків. На думку Г. Нестеренко, «підприємство є соціальною системою, персонал конкретного підприємства являє собою відносно автономну спільноту, комунікації всередині якої є більш щільними, ніж комунікації із суб'єктами зовнішнього середовища» [2, с.161]. Тому для сучасного соціуму стає актуальним розвиток інклюзії, що передбачає позитивну оцінку відмінностей, прагнення створювати робочі місця, де ці відмінності будуть використані для підвищення ефективності праці. Вивченню переваг багатоманітного колективу, його значення для зростання успіху окремої організації та суспільства в цілому присвячені дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: О. Грауманн, О. Гуренко, Г. Нестеренко, М. Певзнера, П. Петрякова, В. Стадник, Л. Тарусової та ін.

Для забезпечення сприятливих умови роботи гетерогенних колективів, максимального розкриття потенціалу

працівників, раціонального розподілу обов'язків, досягнення якісних, продуктивних результатів доцільно використовувати індекс інклюзії як інструмент, що дозволяє дослідити відмінності працівників, удосконалити кадрову політику та стратегію розвитку організації. Індекс інклюзії розроблявся як збірник практичних матеріалів для планування заходів, що сприяють розвитку інклюзії в закладах освіти, але в період поширення та популяризації ідей багатоманітності став одним із головних засобів дослідження гетерогенного середовища.

Індекс інклюзії дозволяє організовувати та проводити всебічний аналіз діяльності не тільки закладу освіти, а й будь-якого підприємства, вивчати бар'єри та ресурси організації підтримки багатоманітності. Дослідження можуть здійснюватись за такими напрямками як: політика (аналіз методів управління, планування заходів щодо розвитку інклюзивного середовища); практика (вивчення стану впровадження заходів щодо розвитку інклюзивного середовища); культура (дослідження ціннісних орієнтирів, переконань колективу).

Головними принципами впровадження інклюзивних цінностей у практичну діяльність необхідно визнати: сприйняття кожного життя і кожної смерті як однаково цінних і значущих; допомога кожному відчувати себе частиною цілого; внесення змін до культури, політики і щоденної діяльності (практики) як відповідь на чинник багатоманітності (впровадження різних способів діяльності, які виходять з принципу однакової цінності кожної особи); визнання того, що інклюзія в освіті є одним з аспектів інклюзії в суспільстві [1, с.11].

Не зважаючи на досить тривалий період впровадження ідей інклюзії в соціокультурну сферу, вона залишається однією з інновацій в освіті, економіці, теорії управління тощо. Організація підтримки багатоманітності в закладах освіти, як інноваційна технологія, дозволить ефективніше розвивати в суспільстві культуру інклюзії. Адже «використання інноваційних технологій в освітньому процесі вищого навчального закладу є невід'ємною складовою формування всебічно розвиненої особистості і незаперечною вимогою часу» [3, с.187].

Таким чином, однією з інновацій в економічній і соціокультурній сферах є впровадження і поширення ідей інклюзії, що дозволяють в умовах соціального розширення створювати умови для організації підтримки багатоманітності в колективах. Індекс інклюзії при застосуванні до вивчення системи управління сприяє розробці стратегій ефективного розвитку гетерогенного середовища. Впровадження культури інклюзії посилює загальну культуру суспільства, збагачує кадрову політику новими підходами, урізноманітнює організаційні практики, підвищує професійну та соціальну активність кожного.

Література

1. Бут Т. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл / Т. Бут, М. Ейнскоу. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 190 с.
2. Нестеренко Г. Інформаційна культура персоналу як об'єкт кадрового менеджменту / Г. Нестеренко // *Intercultural Communication*. – 2018. – № 2 (5). – Р. 157-174.
3. Фендьо О. Віртуальні лабораторії як інноваційні освітні технології у ВНЗ / О. Фендьо, С. Падченко // *Intercultural Communication*. – 2018. – № 2 (5). – Р. 175-190.
4. Цымбал С. Вклад системы образования в решение проблемы социального неравенства / С. Цымбал // *International Dialogues on Education: Past and Present (IDE-OnlineJournal)*. – 2016. – Vol.3. – № 3. – Р. 41–48.

Наукове електронне видання
комбінованого використання
Можна використовувати в локальному
та мережному режимах

Міжнародна науково-практична конференція

**«Генерування інновацій інклюзивного розвитку:
національний, регіональний, міжнародний вимір»**

4–5 жовтня 2018 року

Один електронний оптичний диск (DVD-ROM);
супровідна документація.

Тираж 100 прим. Зам. № 1238.

Видавець і виготовлювач
Запорізький національний технічний університет
Україна, 69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64
Тел.: (061) 769–82–96, 220–12–14

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2394 від 27.12.2005.